

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 624/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sk 1/2020 zo 16. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Sk 1/2020 zo 16. decembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznať mu finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutiami [REDAKOVANÉ] z 24. januára 2018 a [REDAKOVANÉ] 0 z 15. februára 2018 (ďalej len „rozhodnutia generálneho riaditeľa“) zamietol v celom rozsahu odvolania sťažovateľa proti rozhodnutiam Sociálnej poisťovne, ústredia [REDAKOVANÉ] z 9. októbra 2017 a [REDAKOVANÉ] z 30. novembra 2017, ktorými bol sťažovateľovi podľa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznaný starobný dôchodok, a to od 12. februára 2013 v sume 745,40 eur mesačne, ktorý bol zvýšený od 1. januára 2014 na sumu 754,20 eur mesačne, od 1. januára 2015 na sumu 759,40 eur mesačne, od 1. januára 2016 na sumu 761,30 eur mesačne, od 1. januára 2017 na sumu

769,50 eur mesačne a od 1. januára 2018 na sumu 777,90 eur. Proti rozhodnutiam generálneho riaditeľa podal sťažovateľ správnu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania ich zákonnosti.

3. O správnej žalobe sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom [REDAKOVANÉ] z 21. júna 2019, pričom žalobu ako nedôvodnú zamietol, proti čomu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť.

4. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom zo 16. decembra 2020 kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol a účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že podstatou ním podanej správnej žaloby bolo, aby jeho starobný dôchodok bol vypočítaný „bez obmedzenia jeho priemerného mesačného zárobku podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. a § 22 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a to sumou 80 % z neupraveného priemerného mesačného zárobku 1 325,84 €, čo by v prepočte znamenalo, že suma jeho starobného dôchodku pri prvotnom výpočte by nečinila čiastku 745,40 €, ale sumu 1 060,68 € mesačne.“. Zároveň poukazuje na jednotlivé závery, ku ktorým dospeli všeobecné súdy v rámci odôvodnení svojich rozhodnutí, a polemizuje s nimi.

6. Ako ďalej sťažovateľ uvádza, krajský súd v bode 14 rozsudku z 21. júna 2019 zdôvodnil, prečo nemohol vyhovieť sťažovateľovi a určiť mu dôchodok bez obmedzenia jeho priemerného mesačného zárobku, dôvodiac, že „mu v tom bránilo ustanovenie § 293k ods. 7 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z., z ktorého vyplýva, že na určenie sumy starobného dôchodku podľa predpisov účinných do 31.2.2003 poistenca uvedeného v § 261 ods. 1 sa odseky 1 a 6 nepoužijú. Preto súd v súlade so záväzným právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky mal za to, že uvedené platí aj na určenie sumy dôchodku podľa § 274 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, čo znamená, že nároky sťažovateľa vyplývajúce zo zaradenia jeho zamestnania do II. pracovnej kategórie sa priznávajú až do 31.12.2023, ale pri určení výšky starobného dôchodku sa priemerný mesačný zárobok musí vypočítať podľa § 12 ods. 6 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, teda s obmedzením priemerného mesačného zárobku...“.

7. Najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku s už citovaným právnym záverom krajského súdu stotožnil, avšak sťažovateľ v ňom vidí rozpor s § 274 zákona o sociálnom poistení a argumentuje, že „určenie sumy starobného dôchodku sťažovateľa podľa § 66 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. nezohľadňuje nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie a z tohto dôvodu je nesprávne a nezákonné“. Zároveň sa najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa «absolútne nevyrovnal s rozporom uvedeným na strane 16 ods. 1 rozsudku Krajského súdu v Košiciach, kde cituje: „nároky navrhovateľa vyplývajúce zo zaradenia jeho zamestnania do II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31.12.2023, ale pri určení výšky starobného dôchodku sa priemerný mesačný zárobok musí vypočítať podľa § 12 ods. 6 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, teda s obmedzením priemerného mesačného zárobku.“ Na jednej strane Krajský súd v rozsudku tvrdí, že nároky žalobcu na zaradenie do pracovnej kategórie sa zachovávajú, na druhej strane obmedzuje jeho priemerný mesačný zárobok. Sú to protichodné tvrdenia a tieto neboli náležite objasnené ani nijako zdokumentované a vysvetlené. Porušovateľ dodnes

nepreukázal, že zachoval nároky sťažovateľa na zaradenie do pracovnej kategórie, práve naopak, napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v rozsudku na strane 15 uvádza, že súd nemohol vyhovieť kľúčovej požiadavke žalobcu, aby jeho starobný dôchodok bol vypočítaný bez obmedzenia jeho priemerného mesačného zárobku, pretože mu v tom bránilo ustanovenie § 273 k ods. 7 zákona o sociálnom poistení. Najvyšší súd SR sa s týmto právnym názorom Krajského súdu v Košiciach stotožnil a tým došlo z jeho strany k porušeniu zákona.»

8. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ neodôvodnil.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení v petite ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, s ktorého závermi nesúhlasí a vytýka mu, že, stotožniac sa s právnym názorom vyjadreným v rozsudku krajského súdu z 21. júna 2019, porušil najvyšší súd zákon.

10. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

11. Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (princíp subsidiarity) vyplýva, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Ústavný súd na úvod konštatuje, že podanie sťažovateľa je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie zameranej na splnenie zákonom ustanovených podmienok konania pred ústavným súdom zistil, že ústavnú sťažnosť podala oprávnená osoba – sťažovateľ ako účastník správneho súdneho konania (§ 122 zákona o ústavnom súde) v zákonnej lehote (§ 124 zákona o ústavnom súde) a návrh je prípustný (§ 55 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ je v konaní zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) na základe predloženého plnomocenstva výslovne udeleného na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd zistil, že ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všetky všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania

(§ 43 zákona o ústavnom súde), ale neobsahuje všetky osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde).

14. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

15. V tejto časti ústavnej sťažnosti chýbajú akékoľvek právne a skutkové dôvody v podobe relevantnej ústavnoprávnej argumentácie týkajúcej sa porušenia práv sťažovateľa. Jeho argumentáciu možno zhrnúť tak, že napadnutým rozsudkom „došlo k porušeniu zákona“. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Dôvody ústavnej sťažnosti by mali byť prispôsobené namietaným porušeniam základných práv alebo slobôd. V danom prípade je sťažovateľ zastúpený advokátkou ako kvalifikovanou právnou zástupkyňou, no napriek tomu zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti absentuje.

16. Následkom uvedeného nedostatku zostala ústavná sťažnosť sťažovateľa v rovine vyjadrenia nespokojnosti s rozhodnutiami všeobecných súdov a polemizovania s ich závermi. Uvedené by ústavný súd aj v prípade, že by neodmietol podanie pre nedostatok náležitostí, viedlo pri zameraní sa na úroveň odôvodnenia rozhodnutia nutne k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Vzhľadom na takmer úplnú totožnosť (identickosť) podanej ústavnej sťažnosti a kasačnej sťažnosti (ktorá bola ústavnému súdu predložená) sa sťažovateľ prakticky ústavnou sťažnosťou domáha ďalšieho preskúmania správnosti rozhodnutia krajského súdu, ktoré pritom už bolo predmetom prieskumu zo strany kasačného súdu. Povedané inak, sťažovateľ do odôvodnenia ústavnej sťažnosti (body 6 a 7 tohto odôvodnenia) len preklopil podstatné námietky uplatnené v kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu s odôvodnením, že ak sa s právnymi závermi krajského súdu najvyšší súd stotožnil, došlo z jeho strany k porušeniu zákona. Najvyšší súd pritom v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia v podstatnom (body 34 až 38) dal sťažovateľovi komplexné odpovede na ním uplatnené námietky v kasačnej sťažnosti, avšak až na citáciu a stroho vyjadrený nesúhlas s jednou jeho vetou sťažovateľ nijako nezacielil svoju argumentáciu v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti na ústavnoprávnu polemiku s tam vyjadrenými právnymi závermi. Predložená sťažnostná argumentácia sťažovateľa tak nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Účelom konania pred ústavným súdom je totiž ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov.

17. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený

skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

18. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok podstatnej zákonom predpísanej náležitosti ustanovenej v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 241/2013, III. ÚS 313/2016). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám (absencia konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd), čo viedlo ústavný súd k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu